

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

Lausuntopyyntönnö 11.2.2020 Dnro VN/1631/2020

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausunto taksisääntelyn toimivuutta käsittelevään arviomuistioon

1. Johdanto

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausunto perustuu viraston tehtävään mittauslaitelain (707/2011) 34 §:n mukaisena valvontaviranomaisena.

Taksiliikenteessä käytettävät taksamittarit kuuluvat mittauslaitedirektiivin (2014/32/EU) soveltamisalaan. Mainittu direktiivi on toimeenpantu Suomessa mittauslaitelilla ja sen muutoksella (1138/2016) sekä valtioneuvoston asetuksella mittauslaitteiden olennaisista vaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja teknisistä erityisvaatimuksista (2016/1432).

2. Ajoneuvolain taksamittarisäännöksen muuttamisen välttämättömyys

Arviomuistion kohdassa 4.4.1.2. (s. 68) todettu ajoneuvolain taksamittarisääntelyn muutostarve on perusteltu ja mittauslaitedirektiivin oikeusvaikutusten vuoksi välttämätön.

Ajoneuvolain (1090/2002, muutos 321/2017) 25 §:n 2 momentin taksamittarisäännös on ristiriidassa mittauslaitedirektiivin kanssa:

”Jos matkan hinta perustuu matkan tai ajan mittaamiseen, luvanvaraiseen henkilöliikenteeseen käytettävässä ajoneuvossa on oltava taksamittari tai hinnan määrittelyssä on käytettävä muuta laitetta tai järjestelmää, jolla saavutetaan taksamittaria vastaava mittaustiedon luotettavuus sekä tiedon suojauksen taso.”

Taksamittari on tarkoitettu mittauslaitedirektiivin mukaan mittauslaitteeksi taksimatkan hinnan määrittämiseen taksimatkan aikana mitatun pituuden ja/tai keston perusteella. Mittauslaitedirektiivin toimeenpanon oikeusvaikutuksista seuraa, että direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa mittauslaitteissa saa käyttää ainoastaan direktiivin vaatimusten mukaisia mittauslaitteita. Tämän vuoksi ei ole sallittua, että Suomella olisi omaa kansallista sääntelyä, jonka mukaan olisi mahdollista käyttää muuta laitetta

tai järjestelmää taksamittarin käyttötarkoituksessa, toisin sanoen taksimatkan hinnan määrittämiseen taksimatkan aikana mitatun pituuden ja/tai keston perusteella.

Ajoneuvolain 25 §:n taksamittarisäännös sisältää muun laitteen tai järjestelmän osalta vakavan puutteen, joka koskee vaatimustenmukaisuuden osoittamista:

- Taksamittarin vaatimustenmukaisuus osoitetaan mittauslaitedirektiivin ilmoitetun laitoksen tarkastuksilla, joten taksamittarin osalta ajoneuvolain 25 §:ssä edellytetty mittaustiedon luotettavuus ja tiedon suojauksen taso osoitetaan riippumattoman kolmannen osapuolen avulla.
- Muun laitteen tai järjestelmän osalta ei ajoneuvolain 25 §:ssä säädetä, kenen velvollisuutena on osoittaa mittaustiedon luotettavuuden ja tiedon suojauksen tason vaatimusten täytyminen tai tarvitaanko vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa riippumatonta osapuolta kuten tarkastuslaitosta tai akkreditoitua testauslaboratoriota.

3. Harmaan talouden torjuntaan liittyvät toimenpide-ehdotukset

Arviomuistion kohdassa 4.3 (s. 62) käsitellään verohallinnon esitystä tiedoista, joiden tulisi olla verohallinnon saatavissa taksiliikenteestä. Verohallinnon käytettävissä tulisi tarvittaessa olla kaikkien ammattiajojen ajankohta, matkan pituus ja sen ajallinen kesto sekä kaikkien kyytien hinta- ja maksutapatie.

Mittauslaitedirektiivin vaatimukset täyttävä taksamittari on luotettava tiedon lähde Verohallinnolle:

- Taksamittariin tallentuvat taksimatkojen tiedot: ajettu matka, kulunut aika, laskutustiedot ja kaikki ajatut kilometrit sekä varattuna että vapaana. Taksamittarissa on taksimatkan hinnan kertova näyttö. Taksamittarissa tai sen varusteena on kuittitulostin. Taksamittariin voidaan kytkeä oheislaite korttimaksua varten.
- Taksamittarin keräämät matka- ja laskutustiedot tulee liittää verohallinnon ohjeistuksen mukaan taksiyrittäjän kirjanpitoon, jolloin nämä tiedot ovat myös verottajan käytettävissä. Taksamittarin keräämien matka- ja laskutustietojen tulee olla luettavissa mittarista yhden vuoden ajan siitä, kun mittari on poistettu käytöstä.

4. Yhteenveto

Mittauslaitedirektiivin perusteella on edellytettävä, että taksamittaria tulee käyttää mittauslaitteena sellaisessa taksiliikenteessä, jossa taksimatkan hinta määritetään taksimatkan aikana mitatun pituuden ja/tai keston

perusteella. Mittauslaitedirektiivi ei kuitenkaan estä jäsenvaltiota kehittämästä sääntelyä sellaiselle taksiliikenteelle, jossa taksimatkan hinta määritetään muulla tavoin kuin matkan aikana tehdyn mittauksen perusteella.

Ajoneuvolain 25 §:n taksamittarisäännöstä tulee muuttaa siten, ettei säännös ole ristiriidassa EU:n mittauslaitedirektiivin kanssa. Säännöksessä tulee viitata taksamittarin vaatimuksenmukaisuuden osalta mittauslaitelakiin ja sen nojalla annettuihin alempiin säännöksiin. Muuta laitetta tai järjestelmää ei saa rinnastaa taksamittariin eikä muuta laitetta tai järjestelmää saa käyttää taksamittarin käyttötarkoituksessa.

Taksamittarisäännöksen muutoksessa olisi perusteltua ottaa huomioon arviomuiston kohdassa 4.4.1.2 (s. 66 – 67) esitettyjä toimenpidevaihtoehtoja.

Pääjohtaja Kimmo Peltonen

Johtava asiantuntija Rainer Pätsi

Lisätietoja lausunnosta antaa johtava asiantuntija Rainer Pätsi puh. 029 5052 093, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi Työ- ja elinkeinoministeriö

